

OPIS ROZPRAWY DOKTORSKIEJ:

Imię i nazwisko Autora rozprawy	Kinga Alicja Kowalik
Adres e-mail, telefon Autora rozprawy	kinga.ala@o2.pl
Imię i nazwisko Promotora rozprawy	dr hab. Roman Kochnowski, prof. UP
Wydział	Wydział Politologii
Instytut/ Katedra	Instytut Politologii
Data obrony	15 grudnia 2017 r., godz. 12.00, Sala Senacka
Język pracy	język polski
Tytuł pracy w języku polskim	Koncepcje niepodległościowe środkowoeuropejskiej emigracji politycznej i opozycji antykomunistycznej w latach 1975-1989
Tytuł pracy w języku angielskim	Pro-independence concepts of the Central-European political expatriate community and anti-communist opposition over the period 1975-1989
Tytuł pracy w języku pracy	Koncepcje niepodległościowe środkowoeuropejskiej emigracji politycznej i opozycji antykomunistycznej w latach 1975-1989
Słowa kluczowe w języku polskim (max 5)	niepodległość; emigracja polityczna; opozycja antykomunistyczna; Europa Środkowa; prawa człowieka; niestosowanie przemocy (<i>non-violence</i>)
Słowa kluczowe w języku angielskim (max 5)	independence; political emigration; anti-communist opposition; Central Europe; human rights; non-violence

Słowa kluczowe w języku pracy (max 5)	niepodległość; emigracja polityczna; opozycja antykomunistyczna; Europa Środkowa; prawa człowieka; niestosowanie przemocy (<i>non-violence</i>)
Streszczenie pracy w języku polskim (max 1400 znaków)	Celem rozprawy była analiza koncepcji niepodległości, jakie rodziły się na emigracji oraz w kręgach opozycji antykomunistycznej w krajach Europy Środkowej, do których zaliczono Polskę, Czechosłowację i Węgry, dla ukazania mechanizmów przemian ustrojowych dokonujących się drogą pokojową. Interesujące były przede wszystkim relacje pomiędzy dwoma biegunami, jakie stanowiła emigracja polityczna działająca w krajach demokratycznych i dysponująca bogatym dorobkiem teoretycznym a spontanicznie tworzoną opozycją, której bazę stanowili ludzie z generacji ukształtowanej w warunkach reżimu komunistycznego. Określenie wpływu wzajemnego owych ośrodków na kształt koncepcji niepodległościowych wiązało się z kolejną hipotezą badawczą dotyczącą roli czynników endogenicznych i egzogenicznych na kształt III Rzeczypospolitej Polskiej. Cezurę stanowiły lata 1975-1989. Objęcie badaniami państw Europy Środkowej nie było kwestią przypadku, bowiem koncepcje niepodległościowe, zwłaszcza na emigracji, wiązały się często z wizją federacji środkowoeuropejskiej po wyzwoleniu. Zakres i rola tej federacji podlegały ewolucji w miarę upływu czasu i zacieśniania się integracji zachodniej części kontynentu. Istotną rolę odegrało również postrzeganie Europy Środkowej przez działaczy opozycji antykomunistycznej, podkreślających odrębność tej części kontynentu od Wschodu i Zachodu. Środkowoeuropejskość odgrywała także ważną rolę dla emigrantów z państw ujarzmionych, którzy w krajach osiedlenia starali się wzbudzić zainteresowanie opinii publicznej sprawami swoich ojczyzn, jednocześnie eksponując swoją narodowość poprzez krzewienie historii, dziedzictwa

	kulturowego i sztuki.
Streszczenie pracy w języku angielskim (max 1400 znaków)	The aim of this study was an analysis of pro-independence concepts which were arising in exile as well as in anti-communist opposition circles in Central Europe, including Poland, Czechoslovakia and Hungary, to portray the mechanism of system transformations that took place by peaceful means. Particularly interesting were relations between two worlds apart such as political expatriate community acting in democratic states and having at its disposal rich theoretical achievements and spontaneously created opposition whose base were people from the generation shaped in terms of the Communist regime. Identification of mutual impact of these centres on the shape of the pro-independence concept was related to another research hypothesis concerning a role of endogenous and exogenous factors in shaping the Polish Third Republic. The period 1975-1989 was a turning point. The inclusion of Central-European states in the research was not a coincidence, since the pro-independence concepts, particularly in exile, were very often connected with the vision of the Central-European federation upon liberation. The scope and role of the federation was continuing to evolve over the course of time and strengthening western part of the continent integration. The perception of Central Europe by anti-communist oppositionists emphasizing identity of this part of the continent from the East and West was playing a significant role as well. Moreover, the Central-Europeanism was particularly significant for emigrants from subjugated states who tried to arouse an interest of public opinion in settled states in issues concerning their home countries, at the same time they showed off their ethnic nationality through spreading history, cultural heritage and art.

Streszczenie pracy w języku pracy (max 1400 znaków)	Celem rozprawy była analiza koncepcji niepodległości, jakie rodziły się na emigracji oraz w kręgach opozycji antykomunistycznej w krajach Europy Środkowej, do których zaliczono Polskę, Czechosłowację i Węgry, dla ukazania mechanizmów przemian ustrojowych dokonujących się drogą pokojową. Interesujące były przede wszystkim relacje pomiędzy dwoma biegunami, jakie stanowiła emigracja polityczna działająca w krajach demokratycznych i dysponująca bogatym dorobkiem teoretycznym a spontanicznie tworzoną opozycją, której bazę stanowili ludzie z generacji ukształtowanej w warunkach reżimu komunistycznego. Określenie wpływu wzajemnego owych ośrodków na kształt koncepcji niepodległościowych wiązało się z kolejną hipotezą badawczą dotyczącą roli czynników endogenicznych i egzogenicznych na kształt III Rzeczypospolitej Polskiej. Cezurę stanowiły lata 1975-1989. Objęcie badaniami państw Europy Środkowej nie było kwestią przypadku, bowiem koncepcje niepodległościowe, zwłaszcza na emigracji, wiązały się często z wizją federacji środkowoeuropejskiej po wyzwoleniu. Zakres i rola tej federacji podlegały ewolucji w miarę upływu czasu i zacieśniania się integracji zachodniej części kontynentu. Istotną rolę odegrało również postrzeganie Europy Środkowej przez działaczy opozycji antykomunistycznej, podkreślających odrębność tej części kontynentu od Wschodu i Zachodu. Środkowoeuropejskość odgrywała także ważną rolę dla emigrantów z państw ujarzmionych, którzy w krajach osiedlenia starali się wzbudzić zainteresowanie opinii publicznej sprawami swoich ojczyzn, jednocześnie eksponując swoją narodowość poprzez krzewienie historii, dziedzictwa kulturowego i sztuki.
Liczba stron	468